

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2014. április 4.)

az élelmiszerekben jelen lévő kadmium csökkentéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/193/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) Az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeinek meghatározásáról szóló, 2006. december 19-i 1881/2006/EK bizottsági rendelet ⁽¹⁾ egyes élelmiszerekre megállapítja az azokban előforduló kadmium felső határértékét.
- (2) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak (EFSA) az élelmiszerláncban előforduló szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (Contam panel) 2009. január 30-án szakvéleményt fogadott el az élelmiszerekben előforduló kadmium témájában ⁽²⁾. Ebben a szakvéleményben az EFSA az új megengedhető heti bevittelt 2,5 µg/testsúlykilogrammban állapította meg. A Contam panel által 2009-ben megállapított megengedhető heti kadmiumbevitel felülvizsgálatával foglalkozó nyilatkozatában („Re-assessment of the tolerable weekly intake for cadmium established by the Contam Panel in 2009”) ⁽³⁾ az EFSA megerősítette a heti 2,5 µg/ testsúlykilogramm értéket, figyelembe véve az élelmiszer-adalékanyagokkal foglalkozó közös FAO/WHO szakértői bizottság (JECFA) által a közelmúltban elvégzett kockázatértékelést ⁽⁴⁾.
- (3) Szakvéleményében a Contam panel megállapította, hogy az európai országok lakosságának átlagos terhelése megközelíti vagy kismértékben meg is haladja az említett heti 2,5 µg/testsúlykilogramm értéket. A lakosság egyes csoportjai esetében a terhelés elérheti a megengedhető heti bevittel kétszeresét. A panel azt is megállapította, hogy noha az ilyen szintű terhelésnek kitett egyéneknél még elenyésző a vesekárosodás kockázata, a lakosság szintjén jelentkező kadmiumterhelést csökkenteni kell.
- (4) A Contam panel szakvéleménye szerint az étrendi kadmiumterhelés nagy részéért a nagy mennyiségben fogyasztott élelmiszerek, úgymint a gabonák és gabonaipari termékek, a zöldségek, az olajos magvak és a hüvelyesek, a keményítőtartalmú gyökerek és a burgonya, illetve a hús és a húsipari termékek felelősek. A legmagasabb kadmiumkoncentrációk a tengeri moszatban, a halban és a tenger gyümölcseiben, a csokoládében és a különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerekben, valamint a gombákban, az olajnövényekben és az ehető belsőségekben mérhetőek.
- (5) 2001-ben számos élelmiszer kapcsán megállapításra került a kadmiumtartalom felső határértéke, többek között a gabonák, a zöldségek, a hús, a hal, a tenger gyümölcsei, a belsőségek és az étrend-kiegészítők vonatkozásában. Az EFSA közelmúltbeli következtetéseinek fényében új felső határértékek merültek fel a bébiételek, a csokoládé- és kakaótermékek vonatkozásában; ezek elfogadására várhatóan hamarosan sor kerül.
- (6) Továbbá a Contam panel kadmiumra vonatkozó szakvéleményeit követően a Bizottság szintén megvizsgálta a kadmiumtartalom tekintetében jelenleg érvényes felső határértékek csökkentésének lehetőségét azokban az élelmiszerekben, amelyek a terhelés fő forrásai (például a gabonák, a zöldségek és a burgonya).
- (7) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a felső határértékek azonnali csökkentése nehezen volna megvalósítható. Az élelmiszerekben jelen lévő kadmium mennyisége nem egységes, hanem erősen változó, például a következők függvényében: a termesztési terület földrajzi elhelyezkedése (a talaj természetes kadmiumtartalmának szintjei eltérőek a földkéregben való eltérő eloszlás következtében), a kadmium talajból történő asszimilálhatósága (a talajból a növényekbe való felszívódás mértéke függ a talaj pH-értékétől és más talajösszetevőktől), a különböző növények eltérő kadmiumfelhalmozási mintái, emellett az olyan emberi eredetű tényezők, mint a szennyvíziszap, a trágya és a foszfátműtrágyák mezőgazdasági felhasználása, valamint egyéb tényezők. A foszfátműtrágyákban jelen lévő

⁽¹⁾ HL L 364., 2006.12.20., 5. o.

⁽²⁾ *The EFSA Journal* (2009) 980., 1–139. o.

⁽³⁾ *The EFSA Journal* 2011; 9(2):1975.

⁽⁴⁾ WHO Food Additives Series 64 (a WHO élelmiszer-adalékanyagokkal foglalkozó sorozatának 64. száma), az élelmiszer-adalékanyagokkal foglalkozó közös FAO/WHO szakértői bizottság (JECFA) 73. ülése, Egészségügyi Világszervezet, Genf, 2011.

kadmium tekintetében – amellyel kapcsolatban jelenleg folyik a munka – a Bizottság tudatában van annak, hogy a kadmiumra és kadmium-oxidra vonatkozó, 2008-ban elfogadott kockázatcsökkentési stratégiájának ⁽¹⁾ megfelelő fellépésre van szükség.

- (8) Ugyanakkor léteznek már az élelmiszerekben jelen lévő kadmium csökkentésére irányuló módszerek, de ezeknek a mezőgazdasági termelők és az élelmiszer-ipari vállalkozók által történő teljes körű végrehajtásához időre van szükség. Bizonyos esetekben a rendelkezésre álló módszereket hozzá kell igazítani azokhoz a növényekhez és földrajzi területekhez, amelyekre az alkalmazásukat tervezik, és hatékonyabbá kell tenni az e módszerekkel kapcsolatos tájékoztatást és népszerűsítést a mezőgazdasági termelők körében annak érdekében, hogy közép és hosszú távon megvalósuljon az élelmiszerekben jelen lévő kadmium szintjének csökkentése. Ezért indokolt, hogy a tagállamok megtegyék a szükséges lépéseket annak biztosítására, hogy a már rendelkezésre álló szintcsökkentő módszerekről tájékoztassák a mezőgazdasági termelőket, népszerűsítsék azokat a körükben, és megkezdődjék, illetve folytatódjék ezen módszerek végrehajtása az élelmiszerekben jelen lévő kadmium szintjének csökkentése érdekében. Szükség esetén további kutatást és vizsgálatokat kell végezni a szintcsökkentő módszerekkel kapcsolatos ismeretek terén fennálló hiányosságok pótlása céljából.
- (9) Rendszeresen nyomon kell követni a meghozott intézkedések hatásai által elért eredményeket, és azokról be kell számolni a Bizottságnak. További előfordulási adatokat kell gyűjteni a kadmiumról, és ezekről be kell számolni az EFSA-nak annak érdekében, hogy a Bizottság 2018. december 31-ig újra értékelhesse a helyzetet, majd meghozhassa a további megfelelő intézkedéseket,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a mezőgazdasági termelők és az élelmiszer-ipari vállalkozók fokozatosan végrehajtsák az élelmiszerekben – különösen a gabonákban, a zöldségekben és a burgonyában – jelen lévő kadmium szintjének a csökkentésére irányuló, rendelkezésre álló módszereket. Ez magában foglalja az ismert szintcsökkentő módszerekkel kapcsolatos hatékony tájékoztatási és népszerűsítési tevékenységet a mezőgazdasági termelők és az élelmiszer-ipari vállalkozók körében.
2. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy azokon a területeken, amelyeken további ismeretekre van szükség a megfelelő szintcsökkentő módszerek beazonosításához, megvalósuljanak az ismeretek terén fennálló hiányosságok pótlását célzó kutatások és vizsgálatok.
3. A tagállamoknak rendszeresen nyomon kell követniük a végrehajtott szintcsökkentő intézkedések által elért eredményeket az élelmiszerekben jelen lévő kadmium szintjére vonatkozó előfordulási adatok gyűjtése útján. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy:
  1. az analitikai eredményeket rendszeresen megküldjék az EFSA számára egy egységes adatbázisba történő felvétel céljából; és hogy
  2. az Európai Bizottság rendelkezésére bocsássanak egy, az ezen ajánlás végrehajtása során elért eredményekről szóló jelentést 2015 decemberében, majd egy végleges jelentést legkésőbb 2018 februárjában. Az említett jelentésekben különös figyelmet kell fordítani a felső határértékeket megközelítő és az azokat meghaladó kadmiumszintekre.
4. A mintavételt és a vizsgálatot az élelmiszerekben előforduló ólom, kadmium, higany, szervesen vegyületben lévő ón, 3-MCPD és policiklikus aromás szénhidrogének mennyiségének hatósági ellenőrzése céljából végzett mintavétel és vizsgálat módszereinek megállapításáról szóló, 2007. március 28-i 333/2007/EK bizottsági rendelet rendelkezéseinek megfelelően kell elvégezni ⁽²⁾.

Kelt Brüsszelben, 2014. április 4-én.

a Bizottság részéről

Tonio BORG

a Bizottság tagja

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye a kockázatértékelés eredményeiről és a kockázatcsökkentési stratégiákról a következő anyagok vonatkozásában: kadmium és kadmium-oxid (HL C 149., 2008.6.14., 6. o.).

⁽²⁾ HL L 88., 2007.3.29., 29. o.